

A principis d'este estiu els ajuntaments d'Elda, Petrer i Monòver van declarar el 16 de novembre com a Dia de la Memòria Democràtica Local. Este dia recorda a la nostra comarca la repressió, el silenci i l'oblit que la dictadura franquista va imposar a més de dos milers de persones dels tres pobles.

Al l'alba del 16 de novembre de 1939, un escamot d'afusellament, davant la tàpia del cementeri, va posar fi a la vida de l'alcalde republicà de Petrer. Pocs minuts després s'afusellava a tres persones més a Elda i més tard altres dotze persones eren assassinades a Monòver, totes elles jutjades sense cap mena de garanties processals ni possibilitats de defensa. Es va voler destruir fins al seu record, llançant els seus cossos a fosses comunes i impedit que els seus familiars pogueren identificar-les i honrar la seua memòria. Calia crear por i terror en els llocs vençuts.

Hui, tants anys després, encara desconeixem el parador de bona part dels hòmens i dones afusellats d'aquell i d'altres dies. És una tasca urgent recuperar els seus cossos, conèixer la veritat i exigir justícia i reparació per a les víctimes i per a tantes famílies que van patir injustament per la seua fidelitat al govern republicà triat per voluntat popular.

Necessitem, ara més que mai, la garantia de la no repetició de fets similars en una vall que sempre ha sigut exemple de progrés i democràcia, de defensa activa dels drets i les llibertats. Eixa és la memòria democràtica què ens enorgullix.

## 16 de Novembre Dia de la Memòria Democràtica

ACCIÓ CIUTADANA  
CONTRA LA IMPUNITAT  
DEL FRANQUISME



PLATAFORMA DE SUPORT  
A LA QUERRELLA ARGENTINA  
País Valencià



Ayuntamiento  
de Elda



Ajuntament de  
PETRER

m  
monòver

Col·laboren:



Universitat d'Alacant  
Universidad de Alicante



ASOCIACIÓN DE FAMILIARES  
DE LOS REPRESALIADOS  
POR EL FRANQUISMO DEL  
CEMENTERIO DE ALICANTE



# Elda—Petrer—Monòver

# 16N

## Dia de la Memòria Democràtica

## Jornades de Memòria Del 3 nov al 3 des 2025

Rutes, presentació de llibres,  
conferències i teatre



## Petrer

Novembre

3 dl **Conferència “Podéis ostentar honradamente el apellido que lleváis” Luis Arráez Martínez. Un socialista al servei de la República en guerra.**  
A càrrec de Pedro Payá López, professor d’Història Contemporània de la Universitat d’Alacant.  
O Espai Blanc, C/ Gabriel Payá, 14  
19:00h

9 dg **Ruta de la Memòria Petrer.**  
A càrrec d’Ivan Hernández Olivé, graduat en Història per la UA.  
O Eixida: Ciudad sin Ley, C/ Joaquín Poveda, 3  
11:00h

20 dj **Presentació Llibre “La guerra degenerada: Violencia y resistencias en la España de posguerra”.**  
Amb el seu autor Javier Rodrigo, catedràtic d’Història contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona.  
Organitza la Seu Universitària UA de Petrer.  
O Museu Dámaso Navarro  
19:00h

Desembre

3 dc **Presentació Llibre “Verdugos del 36: La maquinaria del terror en la Zaragoza golpista”.**  
Amb el seu autor David Alegre Lorenz, professor d’Història contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona.  
Organitza la Seu Universitària UA de Petrer.  
O Museu Dámaso Navarro  
19:00h

## Elda

Novembre

13 dj **Novel·la gràfica “Los hermanos Machado. Hoy son siempre todavía”.**  
A càrrec de l’il·lustrador Carles Esquembre. Publicació que completa la seua trilogia amb: *Lorca, un poeta en Nueva York* y *Las tres heridas de Miguel Hernández*.  
O Centre Cívic La FICIA, Avgda. de Chapí, 36  
19:00h

14 dv **Conferència “La Memoria Democrática a través de la literatura”.**  
Per José Antonio Lucero, professor de Literatura, escriptor i youtuber.  
Organitza Farfanías.  
O Fundació Paurides, C/ Cardenal Cisneros, 1  
20:00h

16 dg **Ruta de la Memòria Elda: El final d’un temps de progrés.**  
A càrrec de J. Ramón Valero, professor de Geografia de la Universitat d’Alacant.  
O Eixida: Plaza de Arriba  
11:00h

16 dg **Teatre “Las Cartas de Ulpiano”**  
O Teatre Castelar  
19:00h

27 dj **Presentació Llibre “Indignas hijas de su patria. Crónicas del Patronato de Protección a la mujer en el País Valencià”.**  
Amb les seues autores les periodistes María Palau y Marta García.  
O Centre Cívic La FICIA, Avgda. de Chapí, 36  
19:00h

## Monòver

Novembre

7 dv **Conferència “Franquismo, Represión y Memoria”.**  
A càrrec de Glicerio Sánchez Recio, Catedràtic d’Història Contemporània de la Universitat d’Alacant.  
O Casa de la Cultura  
19:00h

15 ds **Ruta de la Memòria Monòver: Presó i exili.**  
A càrrec de Carlos Salinas, catedràtic d’Història de Secundària.  
O Eixida: Plaça de l’Església del Convent  
11:00h

“Podéis ostentar  
honradamente el  
apellido que lleváis”

**Luis Arráez Martínez**  
Última carta a la seua dona i als seus fills.